

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

បញ្ហាប្រឈម និងលទ្ធភាពដែលនឹងកើតមាន

ចំពោះការសម្រេចអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ

(បាន ប្រាថ្នា : ថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១២)

បញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ គឺនៅតែជាបញ្ហាចំបងមួយដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាកំពុងប្រឈមពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ដោយសារតែវ័យចំណាស់ និងរោគព្យាបាលយ៉ាងជនជាប់ចោទ។ បញ្ហានេះបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីស្វែងរកយុត្តិធម៌ និងការពិគ្រោះប្រជាជនកម្ពុជា ដែលទទួលបាននូវដល់ប៉ះពាល់ពីរបបខ្មែរក្រហម។ ជាញឹកញាប់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្អាកសវនាការ ដោយសារតែបញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ថ្មីៗនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានលើកយកករណីជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មកបើកសវនាការសួរដេញដោល ដើម្បីពិនិត្យ និងវាយតម្លៃបន្ថែមអំពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទរូបនេះក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង០០២ ។

អត្ថបទនេះនឹងពន្យល់គ្រួសៗអំពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ និងបញ្ហាប្រឈម ឬលទ្ធភាពមួយចំនួនដែលនឹងអាចកើតមាន ដើម្បីឲ្យអ្នកតាមដានឆ្ងាយស្រួលយល់។

១) ប្រវត្តិសាវតារនៃការសម្រេចសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ

នៅថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចដោះលែងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ពីមន្ទីរឃុំឃាំងដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។ សេចក្តីសម្រេចនេះធ្វើឡើងស្របពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះរកឃើញថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូលក្នុងសំណុំរឿង០០២ ។ អង្គជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានការបាត់បង់ការចងចាំរយៈពេលវែង និងរយៈពេលខ្លី ដែលបណ្តាលឲ្យជនជាប់ចោទរូបនេះ នឹងមិនអាចយល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ និងណែនាំមេធាវីរបស់ខ្លួនឲ្យបានពេញលេញ។ មួយថ្ងៃក្រោយមកសហព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តឹងសាទុក្ខនឹងសេចក្តីសម្រេចដោះលែងនេះ ទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ ព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចដោះលែងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានអង្កហេតុ និងអង្កច្បាប់ដែលមានកំហុស ហើយបានអនុវត្តនូវសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយមិនសមស្រប។ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានចេញដីកាសម្រេចច្រានចោលសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹងការដោះលែងនេះ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបង្គាប់ឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចាត់តាំងអ្នកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ

ផ្នែកវិកលចរិត និងផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ ព្យាបាល និងវាយតម្លៃបន្ថែមអំពីបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដើម្បីកំណត់ពីសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ ។

២) សវនាការពិនិត្យឡើងវិញអំពីសម្បទាជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ

នៅថ្ងៃទី៣០ - ៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបើកសវនាការស្តាប់ សក្ខីកម្មរបស់វេជ្ជបណ្ឌិតចំនួន៤រូប ដើម្បីវាយតម្លៃឡើងវិញអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរការសវនាការ ។ វេជ្ជបណ្ឌិតទាំង៤រូបនោះរួមមាន លោកស្រី ចក់ ធីតា, លោក ហ៊ួត លីណា, លោក ចន ខាំប៊ែល និង លោក ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល ដែលសុទ្ធតែជាអ្នកមានជំនាញ និង បទពិសោធដាច្រើនឆ្នាំពាក់ព័ន្ធនឹងការពិនិត្យ និងព្យាបាលជំងឺវិកលចរិត ។ អង្គជំនុំជម្រះអនុញ្ញាតឲ្យភាគី សួរដេញដោលវេជ្ជបណ្ឌិតទាំង ៤រូប អំពីការវាយតម្លៃសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដូចមាន ក្នុងរបាយការណ៍ដែលវេជ្ជបណ្ឌិតទាំងនោះបានផ្តល់ជូនភាគី និងអង្គជំនុំជម្រះ ។ អង្គជំនុំជម្រះបានចាប់ ផ្តើមស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា ដែលបានផ្តល់របាយការណ៍ថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការរបស់តុលាការ ។ បន្ទាប់មកស្តាប់សក្ខី កម្មរបស់លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ហ៊ួត លីណា, លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល និង លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ចន ខាំប៊ែល ដែលរកឃើញថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមកិច្ច ដំណើរការរបស់តុលាការ ។

២.១) លទ្ធផលដែលផ្តល់ដោយលោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា

យោងតាមរបាយការណ៍ និងការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា បញ្ហាសុខ ភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ គឺមានភាពប្រសើរជាងមុន ។ ពោលគឺមិនមានសញ្ញាណណាមួយ ដែលបញ្ជាក់ថា អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺវិកលចរិតឡើយ គឺមានតែជំងឺភ្លេចភ្នំ ឬរង្វេងវង្វែនកម្រិតស្រាល ប៉ុណ្ណោះ ។ ជនជាប់ចោទអាចគ្រប់គ្រងសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន ដូចជា ការសម្អាតខ្លួនប្រាណ ការ ស្លៀកពាក់បានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។ ជាងនេះទៅទៀត អៀង ធីរិទ្ធ អាចអានកាសែត ឯកសារផ្សេងៗ ជាភាសាបរទេស និងអាចនិយាយទំនាក់ទំនងយ៉ាងល្អជាមួយលោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា ។ លោកស្រី វេជ្ជបណ្ឌិតបានសន្និដ្ឋានថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរ ការសវនាការ ។ ការសន្និដ្ឋាននេះ លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិតបានយោងទៅលើលទ្ធផលដែលបានមកពីការ វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពបញ្ហាស្មារតី (Mini-Mental State Examination, "MMSE") របស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ។ ការវាយតម្លៃនេះទទួលបានពិន្ទុ ២៤ លើ ៣០ ដែលពិន្ទុនេះបង្ហាញថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺរង្វេងវង្វែនកម្រិតស្រាលតែប៉ុណ្ណោះ ។ តួបញ្ជាក់ថា ការវាយតម្លៃអំពីសមត្ថភាពបញ្ហា

ស្មារតីរបស់អ្នកជំងឺដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍ “MMSE” គឺត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក ។

២.២) លទ្ធផលដែលផ្តល់ដោយវេជ្ជបណ្ឌិតច័រ្យបង្កេងទៀត

ដូចពីការបញ្ជាក់របស់លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល អះអាងថា ស្ថានភាពសុខភាពបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ គឺមិនមានភាពធ្ងន់ធ្ងរស្រាលឡើយ ពោលគឺជំងឺវង្វេងវង្វាន់របស់ អៀង ធីរិទ្ធ កាន់តែមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរជាងមុន ។ សភាពវង្វេងវង្វាន់នេះ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពពីមធ្យមទៅរកភាពធ្ងន់ធ្ងរ ។ ស្ថានភាពនេះ នឹងធ្វើឲ្យជនជាប់ ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មិនអាចចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការជំនុំជម្រះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបានឡើយ ពោល គឺមិនអាចយល់ពីបទចោទប្រកាន់មកលើខ្លួន មិនអាចផ្តល់សក្ខីកម្មបានពេញលេញ មិនអាចណែនាំមេធាវី របស់ខ្លួន មិនអាចយល់ពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ ។ល។ ប្រសិនបើ អៀង ធីរិទ្ធ នៅតែ ត្រូវបានតម្រូវឲ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការជំនុំជម្រះក្តី នោះតុលាការនឹងត្រូវប្រឈមមុខចំពោះសំណុំ រឿងមួយដែលមានជនជាប់ចោទជាមនុស្សវង្វេងវង្វាន់ ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល បន្ថែម ថា ពុំមានលទ្ធភាព ឬវិធីណាមួយដែលអាចធ្វើឲ្យសុខភាពបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានភាពប្រសើរឡើងវិញឡើយ ពោលគឺការវង្វេងវង្វាន់ដែលបណ្តាលមកពីការបាត់ការចងចាំ នឹងមាន ការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល បានអះអាង ថា ក្នុងការវាយតម្លៃអំពីបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ គឺលោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា មិនបានអនុវត្តឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគោលការណ៍របស់ “MMSE” ឡើយ ពីព្រោះប្រភេទសំណួរដែលបាន កំណត់នៅក្នុងគោលការណ៍នេះគឺមិនអាចប្តូរបានឡើយ ។ ប្រសិនបើអនុវត្តឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគោល ការណ៍ “MMSE” នោះនឹងមិនអាចទទួលបានពិន្ទុ ២៤ នោះទេ ពោលគឺអាចទទួលបានខ្ពស់បំផុតត្រឹមតែ ១៥ តែប៉ុណ្ណោះ ។ ជាក់ស្តែងក្រុមរបស់ខ្លួនដែលបានអនុវត្តតាម “MMSE” ដើម្បីវាយតម្លៃពីបញ្ហាស្មារតី របស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដែរនោះ គឺទទួលបានពិន្ទុចន្លោះពី ១២ ទៅ ១៤ ប៉ុណ្ណោះ ដែលកម្រិត ពិន្ទុនេះបង្ហាញថាជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺវង្វេងវង្វាន់កំរិតមធ្យម និងកំរិតធ្ងន់ ។

៣) បញ្ហាប្រឈមក្នុងការសម្រេចអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ

តើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងសម្រេចដូចម្តេចចំពោះសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ នៅពេលដែលរបាយការណ៍ពិនិត្យសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទរូបនេះមានលក្ខណៈខុសគ្នាដូច្នោះ ?

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងត្រូវប្រឈមចំពោះបញ្ហានេះ ពីព្រោះការសម្រេចរបស់អង្គជំនុំ ជម្រះគឺត្រូវផ្អែកលើភស្តុតាងដែលមាននៅចំពោះមុខ ហើយដែលភស្តុតាងទាំងនោះត្រូវបានឆ្លងកាត់ការ

សួរដេញដោលដូចគ្នា ។ វេជ្ជបណ្ឌិតទាំងបួនរូបត្រូវបានតម្រូវឲ្យធ្វើសម្បជដូចគ្នាមុននឹងផ្តល់សក្ខីកម្មអំពី បញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដូនអង្គជំនុំជម្រះ ។ ដូច្នោះតម្លៃនៃភស្តុតាងទាំងនោះ នឹង ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានទម្ងន់ដូចគ្នាក្នុងការពិចារណាអំពីបញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ។

មានការចោទប្រកាន់ពីវេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល ថា លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា មិនបាន អនុវត្តត្រឹមត្រូវតាមគោលការណ៍របស់ “MMSE” ក្នុងការវាយតម្លៃបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ពោលគឺសំណួរទាំងឡាយនៅក្នុងគោលការណ៍នេះមិនអាចកែប្រែឡើយ ។ ដូច្នោះ លទ្ធផល ដែលចេញមកពីការអនុវត្តមិនត្រឹមត្រូវនេះ គឺមិនអាចទទួលយកបានឡើយ ។ គួររំពឹងឡើងវិញនូវសក្ខី កម្មរបស់លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា ដែលបានបញ្ជាក់អំពីបញ្ហានេះថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ជាបុគ្គលម្នាក់ដែលរៀនសូត្របានជ្រៅជ្រះ មានបទពិសោធន៍ការងារជាច្រើននិងស្ថិតក្នុងឋានៈជាជនជាប់ ចោទម្នាក់ ដូច្នោះក្នុងការធ្វើកោសល្យវិច័យលើបញ្ហាស្មារតី គឺត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្ន និងតម្រូវឲ្យមាន ការផ្លាស់ប្តូរសំណួរខ្លះដើម្បីបត់បែនតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ប៉ុន្តែខ្លឹមនៃសំណួរទាំងនោះមិនមានការផ្លាស់ ប្តូរឡើយ ។ លោកស្រីបានបន្ថែមថា មុននឹងសម្រេចផ្លាស់ប្តូរសំណួរទាំងនោះ គឺលោកស្រីបានពិភាក្សាជា មួយវេជ្ជបណ្ឌិតបរទេសផ្សេងៗទៀតដែលជំនាញផ្នែកវិទ្យា អំពីផលប៉ះពាល់លើខ្លឹមសាររបស់ គោលការណ៍ “MMSE” ដែលអាចកើតចេញពីការផ្លាស់ប្តូរនេះ ។ ជាលទ្ធផលមានការទទួលស្គាល់ពីវេជ្ជ បណ្ឌិតទាំងនោះថា ការផ្លាស់ប្តូរនេះមិនមានផលប៉ះពាល់លើខ្លឹមសាររបស់ “MMSE” ឡើយ ។ បន្ថែមលើ នេះទៀត តំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺ មនុស្សចាស់នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ដែលបានបញ្ជាក់ថា “លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃបញ្ហាស្មារតីតាមរយៈ ការប្រើប្រាស់គោលការណ៍ “MMSE” គឺអាចមានការលម្អៀងនៅតាមវប្បធម៌របស់ប្រទេសនីមួយៗ ។ សំណួរមួយចំនួនអាចត្រូវបានកែសម្រួល ដើម្បីឲ្យស្របតាមវប្បធម៌របស់ប្រទេសទាំងនោះ” ។

ទោះបីជាមានការខ្វែងគំនិតគ្នារវាងលោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត ចក់ ធីតា និងវេជ្ជបណ្ឌិតបីរូបទៀតអំពី សមត្ថភាពបញ្ហាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរការសវនាការក៏ដោយ ប៉ុន្តែវេជ្ជបណ្ឌិតទាំង៤រូបបានរកឃើញស្របគ្នាថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានជំងឺរីកលចារិកនោះ ទេ ។ លោក វេជ្ជបណ្ឌិត ហ្វីត លីណា ដែលជាសហការីរបស់វេជ្ជបណ្ឌិត ស៊ីណា ហ្វាហ្សូល និង វេជ្ជ បណ្ឌិត ចន ខាំប៊ែល បានបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺរំភ្លេងរំភ្លាន់បញ្ហាស្មារតី ប៉ុន្តែមិន មានសញ្ញាណណាមួយដែលបញ្ជាក់ថាមានជំងឺរីកលចារិកឡើយ ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការសម្រេចពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូល រួមសវនាការ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ។ អង្គជំនុំជម្រះអាចសម្រេចថា ជនជាប់ចោទ អៀង

១ - វិធាន៨៧/២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ។

ធីរិទ្ធ មាន ឬមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ណាមួយក្នុង ចំណោមរបាយការណ៍របស់រដ្ឋបណ្ឌិតទាំងពីរក្រុមដែលបានរកឃើញលទ្ធផលខុសគ្នានេះ ។ ប៉ុន្តែការ សម្រេចនេះនឹងជះឥទ្ធិពលមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

ទី១) ក្នុងករណីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រេចថាជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានសម្បទា គ្រប់គ្រាន់ នោះជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ នឹងត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងបន្ត និងបញ្ជូនទៅជំនុំ ជម្រះទោសនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ។ ប៉ុន្តែការជំនុំជម្រះនេះនឹងត្រូវប្រឈមមុខនឹងការ ផ្អាកនីតិវិធីជាញឹកញាប់ក្នុងករណីសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មានការប្រែប្រួលមិនអាច តាមដានកិច្ចដំណើរការសវនាការបាន ។ វិធាន៨១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គជំនុំជម្រះបានកំណត់ថា ការ ជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើឡើងដោយមានវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ ។ ក្នុងករណីជនជាប់ចោទមានបញ្ហាសុខភាព សវនាការអាចដំណើរការទៅបានលុះត្រាតែជនជាប់ចោទយល់ព្រមលះបង់ « សិទ្ធិមានវត្តមាន » ចំពោះមុខ អង្គជំនុំជម្រះ ។ ដូច្នោះក្នុងករណីជនជាប់ចោទមានបញ្ហាសុខភាពមិនអាចតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី របស់តុលាការ ហើយមិនព្រមលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមាននៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ នោះ អង្គជំនុំជម្រះមិនអាចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះបានឡើយ ពោលគឺត្រូវផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្ន ។ បញ្ហា នេះត្រូវបានអនុវត្តជាក់ស្តែងចំពោះជនជាប់ចោទ អៀង សារី ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្អាកកិច្ច ដំណើរការសវនាការរបស់ខ្លួនជាច្រើនលើកច្រើនសារ គឺដោយសារតែមេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ អៀង សារី បញ្ជាក់ថា កូនក្តីរបស់ខ្លួនមានបញ្ហាសុខភាពមិនអាចតាមដានកិច្ចដំណើរការសវនាការបាន ហើយ កូនក្តីរបស់ខ្លួនមិនមានបំណងលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមាននៅក្នុងកិច្ចដំណើរការសវនាការឡើយ ។

ទី២) ក្នុងករណីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រេចថា ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានសម្បទា គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមសវនាការ នោះការជំនុំជម្រះក្តីប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទរូបនេះនឹងត្រូវផ្អាក ។ ក្នុង ករណីនេះ ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងត្រូវបានដោះលែងពីមន្ទីរឃុំឃាំងឱ្យមានសេរីភាព ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពនេះ គឺមិនមានអានុភាពបញ្ចប់សំណុំរឿងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ឡើយ ។ អំណះអំណាងនេះត្រូវ បានលើកឡើងដោយលោក តារីក អាប់ឌុកហាក់ តំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ។ លោកបានផ្តល់ នូវរឿងក្តីមួយចំនួន ដែលបានកើតនៅតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី (ICTY) ដូចជាសំណុំរឿងរបស់ជនជាប់ចោទ ជូហ្គឹក ។ ជនជាប់ចោទរូបនេះត្រូវបានតុលាការរកឃើញ ថាមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ ។ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចនេះ រដ្ឋអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យ បញ្ចប់រឿងក្តីដោយដកការចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទរូបនេះ ប៉ុន្តែត្រូវបានតុលាការបដិសេធ ។

ក្រោយមកសំណុំរឿងនេះត្រូវបានតុលាការប្រកាសបិទបញ្ចប់បន្ទាប់ពីជនជាប់ចោទ ដូហ្គឹក ទទួលមរណៈ
ភាព ។

ដូច្នោះមានន័យថា ទោះបីជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងត្រូវបានតុលាការប្រកាសថាមិនមាន
សម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមសវនាការ ហើយត្រូវបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពក៏ដោយ ក៏បទចោទ
ប្រកាន់ និងអត្ថិភាពនៃសំណុំរឿងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទរូបនេះ នៅតែអាចបន្តរហូតដល់ជនជាប់
ចោទទទួលមរណៈភាព ។ ក្នុងករណីសំណុំរឿងមិនទាន់ត្រូវបានបិទបញ្ចប់ នោះនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃ
រឿងក្តី វិធាន៣២នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា បានអនុញ្ញាតឲ្យភាគី
ទាំងអស់មានសិទ្ធិស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះ ចាត់តាំងអ្នកជំនាញឲ្យត្រួតពិនិត្យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រវិកលចរិត និង
ចិត្តសាស្ត្រ លើជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដើម្បីកំណត់អំពីសម្បទាខាងផ្លូវកាយ និងបញ្ហាស្មារតីរបស់
ជនជាប់ចោទរូបនេះក្នុងការចូលរួមសវនាការ ។

ចប់